

Pfv.II.22.123/2012/13.

A Kúria a dr. Újvári Zsolt által képviselt felperesnek a dr. Regász Mária ügyvéd által képviselt alperes ellen házasság felbontása és járulékai iránt a Budakörnyéki Bíróságon 6.P.20.228/2008. számon megindított és a Budapest Környéki Törvényszék 1.Pf.22.136/2011/21. számú részítéletével és az 1.Pf.22.136/2011/29. számú kiegészítő részítéletével elbírált perében az említett számú határozatok ellen a felperes részéről 117. sorszám alatt az alperes részéről pedig 115. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem, illetve Pfv.8. szám alatt benyújtott csatlakozó felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős részítéletek felülvizsgálati- és csatlakozó felülvizsgálati kérelmekkel támadott rendelkezéseit azzal a kiegészítéssel tartja fenn hatályában, hogy a felperest megillető nyári kapcsolattartás utolsó napját követő 28 napban a felperest folyamatos kapcsolattartás nem illeti meg.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 40.000 (Negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és az államnak - külön felhívásra - 118.000 (egyszáztizennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek 1996-ban kötöttek házasságot, ezt követően Zs. M. és Cs. J. utónevű gyermekeik születtek.

A felek kapcsolata az együttélés során megromlott, 2008. február 7-én a felperes a házastársi közös lakásból elköltözött, ekkor a házastársak életközössége megszűnt. A felperes azóta élettársi kapcsolatot tart fenn N. A.-val, 2008-ban született Z. Á. utónevű gyermekük. A család N. A. b.II.-i ingatlanában él, itt nevelkedik N. A. előző házasságból származó két kiskorú gyermeke is.

Az alperes és a felek két közös gyermeke változatlanul a volt házastársi közös lakásban, N.-ban él a B. utcai ingatlanban, mely a peres felek 1/2-ed 1/2-ed arányú közös tulajdonát képezi.

2008 októbertől a felperes és a gyermekei között a kapcsolattartás kéthetente hétfőre, valamint két hétközi délután zajlik. A kapcsolattartásokkal összefüggésben a felek között rendszeresen a nézeteltérések, az életközösség megszakadása óta vita tárgyát képezi a gyermekek különórákon való részvételének szükségessége, a sportolás folytatásának gyakorisága, a hétfői sportrendezvényeken való részvétel kérdése, illetve az a körülmény, hogy a kapcsolattartásokra az iskolából a gyermekeket a felperesen kívül az ő családtagjai elhozhatják-e.

A főiskolai végzettségű felperes fordító, ügyvezető igazgatója a X. Kft.-nek, melynek 90 %-os arányban a tulajdonosa is, továbbá az X. Bt. belfogója. Több ingatlan tulajdonosa. A havi nettó jövedelme eléri a 150.000 forintot.

Az alperes banki alkalmazott, havi nettó jövedelme a 300.000 forintot meghaladja. Ugyancsak rendelkezik ingatlan tulajdonjoggal, az X. Kft. 10 %-os arányú tulajdonosa, az X. Bt.-nek pedig a kültagja.

Az életközösség megszűnését követően 2008 októberéig a felperes nem fizetett gyermektartásdíjat, ezért a bíróság ideiglenes intézkedéssel kötelezte őt 2008. november 1-től kezdődően gyermekenként havi 25.000-25.000 forint tartásdíj megfizetésére.

A felperes módosított keresetében kérte a házasság felbontását, a két kiskorú gyermek nála történő elhelyezését, az alperes kötelezését a jövőre nézve gyermekenként 35.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére. A kapcsolattartásnak a bírói gyakorlatnál bővebb módon történő szabályozását nem ellenezte.

Az alperes viszontkeresetében maga is kérte a házasság felbontását, a gyermekek nála történő elhelyezését, és a felperes kötelezését 2008. február 1-től kezdődően gyermekenként 50.000-50.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére. A kapcsolattartás szabályozását a bírói gyakorlat szerinti módon, kéthetente hétfőre, szombaton reggel 9 órától vasárnap délután 18 óráig terjedő időtartamban kérte megállapítani az időszakos kapcsolattartás szabályozása mellett.

Az elsőfokú bíróság részítéletével a felek házasságát felbontotta, a Zs. M. és Cs. J. utónevű gyermekeiket az alperesi édesanya gondozásába, nevelésébe helyezte el. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek a gyermekek tartására 2008. február 1-től kezdődően havonta gyermekenként 25.000-25.000 forint, összesen tehát 50.000 forint határozott összegű gyermektartásdíjat. Megállapította, hogy a felperesnek 2008. február 1-től az ítélethezatal napjáig 1.030.000 forint tartásdíj hátraléka keletkezett, melyet 2011. április 1-től kezdődően 25 hónapon át

41.200 forintos havi részletekben jogosult, illetve köteles törleszteni, a folyó tartás mellett.

Az elsőfokú bíróság szabályozta a felperes és a gyermekek közötti kapcsolattartást is. Ennek értelmében a felperes jogosult a gyermekeivel kapcsolatot tartani folyamatos kapcsolattartásként minden páratlan héten csütörtökön délután 16 órától vasárnap este 18 óráig, oly módon, hogy a gyermekeket csütörtökön a tanintézményből elhozhatja és vasárnap a kapcsolattartási idő végén köteles őket az alperesnek - annak mindenkori lakóhelyén - átadni. Az alperes köteles a gyermekeket a kapcsolattartásra megfelelően felkészíteni, a felperesi elvitelt biztosítani és a gyermekeket a kapcsolattartási idő végén a felperestől átvenni. A felek a kapcsolattartás esetleges akadályáról egymást a kezdő időpontot megelőzően 48 órával hitelt érdemlő módon értesíteni kötelesek. A jogosultnak fel nem róható okból elmaradt folyamatos kapcsolattartást a következő héten hétvégén azonos körülmények között pótolni kell.

Időszakos kapcsolattartásként megilleti a felperest a páros ünnepek (karácsony, húsvét, pünkösd) második napja, reggel 9 órától délután 18 óráig, az iskolai őszi, téli, sí, valamint tavaszi szünidők fele ideje, valamint nyáron négy hét egybefüggően. A peres felek az időszakos kapcsolattartás pontos időpontjában minden év május 31-ig kötelesek egymással megállapodni. Ennek hiányában az őszi, téli, sí, valamint a tavaszi szünidei kapcsolattartás a szünidők első felében egybefüggően, míg nyáron július 1-től július 28-ig egybefüggően illeti meg a felperest a kezdő nap 9 órájától a zárónap 18 órájáig oly módon, hogy a gyermekeket az alperes mindenkori lakóhelyéről elviheti és a kapcsolattartási idő végén köteles őket oda visszavinni. Az őszi, téli, sí, valamint tavaszi szünidő időtartamát az ezen szünidőket megelőző utolsó tanítási nap és a szünetet követő első tanítási nap közötti napok száma adja, beleszámítva az ez időszakban lévő esetleges ünnepnapokat is. A jogosultnak fel nem róható okból elmaradt őszi, téli, sí, valamint tavaszi szünidei kapcsolattartást az adott szünidő második felében kell pótolni. A jogosultnak fel nem róható okból elmaradt nyári szünidei kapcsolattartás a nyári szünidő alatt pótolható, az akadály megszűnését követő nap 9 órájától kezdődően.

Az elsőfokú bíróság azt is rögzítette, hogy az időszakos kapcsolattartások időtartama alatt a folyamatos kapcsolattartás szünetel.

A gyermektartásdíjjal összefüggésben az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában megállapította, hogy mindkét gyermek iskolába jár, ezen túlmenően rendszeresen sportolnak. A gyermekekkel kapcsolatban felmerülő költségek gyermekenként havi 50.000 forint mértékű kiadást jelentenek.

Az elsőfokú bíróság a peres felek kereseti-jövedelmi viszonyait széles körű bizonyítási eljárás keretei között vizsgálta (elsőfokú ítélet 5-6. old., 12. old.). Ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes havi nettó jövedelme az általa nyilatkozottakhoz és a rendelkezésre álló okiratok által igazolt mértékhez képest attól eltérő mértékű. Erre enged következtetni, hogy a felperes a házastársi életközösség megszűnését követően különböző nagy alapterületű, kertkapcsolatos ingatlanokat bérelt, melyeknek bérleti díja a havi 150.000 forintot meghaladta, illetőleg a rezsi kiadásai a 80.000 forintot elérték. A felperes jelenleg is fenntart egy ingatlant B.-n, ahol b.-i tartózkodási idején lakik, emellett a B.II.-i családi ház fenntartásában is részt vesz. A felperes a jövedelmére vonatkozóan eltérő nyilatkozatokat tett a környezettanulmányok készítése során, illetve a bíróság előtti meghallgatása alkalmával. A fordítói tevékenységből származó jövedelmét havi 52.000 forintban határozta meg, az elsőfokú bíróság azonban nem hagyta figyelmen kívül, hogy a felperes jövedelmét a 90 %-os mértékben tulajdonolt cége biztosítja. A felperes ténylegesen magasabb mértékű jövedelmére engedett következtetni az a tény is, hogy félévente 300.000 forint összegű biztosítást fizet és előfordul, hogy valamennyi gyermekkel és a párjával együtt wellness szállodai nyaralásokon vesz részt. Ezen túlmenően saját elmondása szerint a Z. nevű gyermek tartásához havi 35.000 forinttal járul hozzá.

Mindezen körülmények alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes havi nettó jövedelme az általa előadottakhoz és a rendelkezésre álló okiratok által igazolt mértékhez képest magasabb összegű. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint életvitele tükrében - mérlegeléssel - a felperes havi nettó jövedelme havi 150.000 forintra tehető. Figyelemmel arra, hogy a felperes három kiskorú gyermek tartására köteles és jövedelmének az 50 %-ig terjedhet a gyermektartásdíj mértéke, ezért az elsőfokú bíróság az alperessel közös kiskorú gyermekek után fizetendő gyermektartásdíj mértékét gyermekenként 25.000 forintban állapította meg, amit a gyermekek nem vitatott kiadásai is indokolnak, mely összeg teljesítésére a felperes képes.

Az elsőfokú bíróság szerint a felsőfokú végzettséggel rendelkező, fordítóként tevékenykedő felperestől elvárható munkaerejének olyan mértékű hasznosítása, mellyel a gyermekenként 25.000 forint gyermektartásdíjat teljesíteni tudja.

A gyermektartásdíj hátralékot az időközben teljesített összegek betudásával határozta meg az elsőfokú bíróság.

A kapcsolattartásra vonatkozó ítéleti rendelkezésében az elsőfokú bíróság figyelemmel volt arra, hogy a felperes és gyermekei között

2008 októberétől a bíróság ideiglenes intézkedése szerinti kapcsolattartás működött, amely a gyermekek érdekében állt és stabil rendszert hozott létre az édesapa és a gyermekek találkozásában. Ez a szabályozási mód két, hétköznapi délutánon való találkozás lehetőségét is biztosította, amely azonban a gyermekek iskolás korbá kerülésével egyre több nehézséget jelentett a hétköznapiakban és a felek közötti konfliktusokat is erősítette.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság szükségesnek látta ítéleti döntésében ezen rendelkezés felülvizsgálatát és arra a következtetésre jutott, hogy az áll a gyermekek érdekében, ha a bíróság minden második héten hétvégén, csütörtökön délutántól vasárnap estig biztosítja a kapcsolattartás lehetőségét, a hétköznapi kapcsolattartások elhagyásával.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az a lehetőség, hogy a felperes a gyermekeket az iskolából hozhatja el, csökkenti a konfliktus lehetőségét a peres felek között, ugyanakkor a folyamatos kapcsolattartás ezen rendje kellő rálátást biztosít a felperes számára a gyermekei hétköznapi életére az eddigieknek megfelelően, emellett megadja a gyermekek számára az elengedhetetlenül fontos biztonságot jelentő stabilitást és állandóságot az alperesi környezetben.

Az elsőfokú bíróság az időszakos kapcsolattartást a felek között két éve működő rendhez igazodva szabályozta, kiegészítve azt a szünet időtartamával, figyelemmel arra, hogy a felek gyermekeinek iskolájában ilyen szünidő is van.

A másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét részben megváltoztatta. A felek Zs. M. és Cs. J. utónevű gyermekei után 2008. február 1-től fizetendő gyermektartásdíj mértékét havi 35.000-35.000 forintra felemelte. Megállapította, hogy a felperesnek ennek következtében 2008. február 1. és 2010. május 31-e között 1.543.200 forint gyermektartásdíj hátraléka keletkezett, melynek vonatkozásában mellőzte a hátralékos tartásdíjnak az elsőfokú részítélet 5. bekezdésének a 25 hónap megfizetésére vonatkozó rendelkezését.

A másodfokú bíróság a felperes és a gyermekei közötti folyamatos kapcsolattartás kezdő időpontját minden páratlan hét péntek 16 órájára módosította. Mellőzte a felperesnek a gyermekekkel történő kapcsolattartásra történő feljogosítását a tavaszi és a téli szünidőben a húsvét első napja, valamint a december 24. és 25-e napokra.

A másodfokú bíróság részítéletének indokolásában - többek között - annyiban módosította az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, hogy a felperes havi nettó jövedelme a 200.000 forintot

éri el. Megállapította továbbá, hogy a felperes az elsőfokú részítélet meghozatala óta rendszeresen fizeti az elsőfokú bíróság által megállapított tartásdíjat és tartásdíj hátralékot, így az alperes az elsőfokú részítéletet követően összesen 1.276.800 forint gyermektartásdíjat teljesített. Az alperes nettó bére 2011-ben már meghaladta a 400.000 forintot. A felperes változatlanul két céggel rendelkezik, összes jövedelme a személyi jövedelemadó bevallásának adatai szerint 2009-ben 2.634.937 forint, míg 2010-ben 2.275.413 forint volt. 2009-ben az élet- és nyugdíjbiztosítás díja 600.000 forint, amire a felperes 100.000 forint kedvezményt érvényesített. Ingatlan bérbeadásból származó jövedelemként mindkét évben 960.000 forintot vallott be.

Az így helyesbített, illetve kiegészített tényállásra figyelemmel a gyermektartásdíj tárgyában a másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a gyermektartásdíj összegének megállapításakor tévesen értékelte a felperes életkörülményeit, vagyoni, jövedelmi viszonyait, kiadásait és nem értékelte súlyának megfelelően, hogy a felperes két vállalkozása keretében lakhatásának és megélhetésének költségeit, kiadásait is elszámolja. Működő céggel rendelkezik, rendszeres jövedelme származik fordításokból és ingatlan bérbeadásából is, ezen kívül több ingatlan tulajdonosa.

A felperes bevételeit és kiadásait részletesen elemezve (második fokú részítélet 5-6. old.) a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, miszerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tartásdíj alapjául szolgáló jövedelemként a felperes által nyilatkozott 150.000 forint nettó jövedelmet vette alapul és erre figyelemmel a perbeli gyermekek után csak havi 25.000-25.000 forint tartásdíj megfizetésére kötelezte a felperest. A rendelkezésre álló peradatokból ugyanis megalapozottan lehet arra következtetni, hogy a felperes havi rendszeres jövedelme az általa igazolt jövedelmét lényegesen meghaladja.

A rendelkezésre álló bizonyítékok együttes mérlegelésével a másodfokú bíróság álláspontja szerint indokolt a felperes által fizetendő gyermektartásdíj megváltoztatása - annak felemelése - havi nettó 200.000 forint jövedelem alapulvételével. Ezért a másodfokú bíróság a felperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét 2008. február 1-től gyermekenként havi 35.000-35.000 forintra módosította. Egyben rámutatott arra, hogy a Csjt. 65. §-ának (1) bekezdésre értelmében a kötelezett a tartás teljesítéseképpen köteles a jogosultat mindazzal ellátni, ami annak megélhetéséhez szükséges. A leszármazó eltartása a nevelés és a szükséges taníttatás költségeinek viselésére is kiterjed. A több évtizedes bírói gyakorlat értelmében a szükséges tartás nem jelent szűkös tartást, nem korlátozható a létminimumra, a gyermek tényleges szükségletét, megfelelő életvitelét kell biztosítani. A

perbeli gyermekek indokolt tényleges szükségleteihez ezért a felperesnek a tényleges jövedelmével arányos módon kell hozzájárulnia. A perbeli gyermekek után fizetendő havi 35.000 forint tartásdíj a felperes háztartásában nevelkedő harmadik kiskorú gyermek tartását nem veszélyezteti.

A megemelt mértékű gyermektartásdíjra figyelemmel módosította a másodfokú bíróság a gyermektartásdíj hátralék összegét.

A kapcsolattartással összefüggésben a másodfokú bíróság megállapította, hogy a peradatok értelmében a peres felek között a kapcsolattartás problémákkal terhes, a szülők nem képesek együttműködni és mindezt nehezíti a felperes kétlaki élete, a felek közötti távolság, az a tény, hogy a felperes a gyermekeivel a kapcsolattartás alatt B.II.-n tartózkodik. A peres felek mindkét gyermeke iskolás és a csütörtöki kezdő napi kapcsolattartással a gyermekek iskolán kívüli sporttevékenysége, tanórán kívüli elfoglaltságuk veszélybe kerülhet és fennáll annak a veszélye is, hogy a gyermekek nem készülnek fel a pénteki iskolai tanítási napra, nem készítik el házi feladataikat. Ezért a másodfokú bíróság a folyamatos kapcsolattartás kezdő időpontját csütörtök helyett a pénteki napra módosította.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes alappal sérelmezte a fellebbezésben, miszerint adott esetben mind a szenteste, mind a karácsony és húsvét mindkét napját a gyermekek az apával tölthetik, az elsőfokú bíróság kapcsolattartást szabályozó rendelkezése értelmében. Az, hogy a gyermekek az ünnepeket esetleg az anya nélkül tölthetnék, nemcsak az alperes méltányolható érdekével, hanem a közös gyermekek érdekével és a kapcsolattartás céljával is ellentétes volna. A bírói gyakorlatnak az felel meg, ha a szentestét és a karácsony első napját a gyermekek a napi gondviselésüket ellátó szülővel, az alperessel töltik, ugyanakkor a másodfokú bíróság figyelembe vette, hogy a felperes B.II.-ről jön fel a gyermekekért, emiatt az ő oldalán méltányolható érdek fűződik ahhoz, hogy a szünidőkben egybefüggően illesse meg a kapcsolattartás. A kapcsolattartást módosító rendelkezés - a másodfokú bíróság megítélése szerint - összhangban áll a felek és a gyermekek érdekével is, hiszen a felperest a szünidőkben egybefüggően illeti meg a kapcsolattartás joga.

A jogerős részítélet ellen a felperes és az alperes egyaránt felülvizsgálati kérelemmel élt, utóbb az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet is előterjesztett.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a Csjt., valamint a Legfelsőbb Bíróság 17. irányelve rendelkezéseivel ellentétben teljes egészében megszüntette a kapcsolattartási jogát a december 24-i és 25-i

napokra. Álláspontja szerint nem segíti elő a gyermekek értelmi és érzelmi fejlődését, amennyiben a jövőben egyetlen karácsony estét sem tölthetnek az édesapjukkal. Ezért a másodfokú bíróság vonatkozó rendelkezését oly módon kérte módosítani, hogy „mellőzi felperesnek a gyermekekkel történő kapcsolattartásra való feljogosítását a tavaszi és minden páros év téli szünidejében a húsvét első napja, valamint december 24-i és 25-i napokra”.

Kérte továbbá, hogy a téli szünidő első vagy második felét azon szülőnél tölthessék a gyermekek, akinél egyébként a december 24. és 25. napját is töltik, így a kapcsolattartás nem töredezik szét és a gyermekek a szülőkkel az ünnepnapokat, valamint az időszakos kapcsolattartás idejét egybefüggően tölthetik.

A felülvizsgálati kérelmében a felperes azt is sérelmezte, hogy az elsőfokú részítéletben foglaltakkal szemben a hétköznapi kapcsolattartás során a felperes nem a tanintézményben veheti magához a gyermekeket, hanem 16 óráig várnia kell. Ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, ennek hiányában pedig arra vonatkozó rendelkezés meghozatalát, hogy a folyamatos kapcsolattartás kezdő időpontja minden páratlan hét pénteki napján az adott iskolai tanítási idő vége és a helye a tanintézmény. Kérte az elsőfokú ítélet időszakos kapcsolattartás időtartamára vonatkozó részítéleti szabályozásának fenntartását is.

A felülvizsgálati kérelem szerint a másodfokú bíróság a Csjt. 69/C. §-ába ütköző módon, megalapozatlanul következtetett arra, hogy a felperes 200.000 forint nettó jövedelemmel rendelkezik. Az erre vonatkozó megállapításai iratellenesek, ezen túlmenően a másodfokú bíróság nem kellően vette figyelembe az alperes jövedelmét. A gyermektartásdíj gyermekenként 35.000 forintban megállapított mértéke eltúlzott, a felperes tényleges jövedelme ennek megfizetését nem teszi lehetővé.

Az alperes a jogerős részítélet kiegészítését kérte, másodlagosan pedig az abban foglaltak felülvizsgálati kérelemként történő elbírálását.

Az alperes szerint annak folytán, hogy a másodfokú bíróság módosította az elsőfokú bíróság kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseit, hiányzik a gyermekek átadásának és átvételének pontos meghatározása ate tekintetben, hogy az apának a gyermekeket mikor kell visszahoznia december 23-án és az alperesnek mikor kell visszaadnia őket december 26-án. Ennek rögzítése pedig a kapcsolattartás eddig felmerült nehézségei miatt elengedhetetlen lenne.

Az alperes azt is kifogásolta, hogy a részítélet nem tartalmazza, miszerint az apa folyamatos kapcsolattartása a szünetek tartama

alatt szünetel. Ennek az a következménye, hogy az apa elviszi a gyermekeket időszakos kapcsolattartásra, majd mikor az alperes lehetne a gyermekekkel és nyaralni mennének, ezt nem tehetné meg, mivel a felperes folyamatos kapcsolattartásra is igényt tarthat, ugyanis az alperes „ideje” már nem esik az apa időszakos kapcsolattartásának tartamára és a jogszabály csak azt mondja ki, hogy az időszakos kapcsolattartás alatt a folyamatos kapcsolattartás szünetel. Ugyanez nem egyértelmű arra az időszakra vonatkozóan, amikor a gondozó szülő van együtt a nyári időszakban a gyermekekkel.

A fentiekre tekintettel az alperes a jogerős részítélet kiegészítését kérte a következők szerint: „a felperes folyamatos kapcsolattartáshoz való joga az iskolai zárva tartások tartama alatt szünetel”.

Az alperes azért kérte így a szabályozást, mert esetükben a bíróság az apát nem a szünetek fele tartamára jogosította fel kapcsolattartásra, hanem az iskolai zárva tartások fele tartamára, ami nem ugyanaz, ugyanis pl. 2012-ben az iskolákban az utolsó tanítási nap december 21-én van, míg az OKM rendelet szerint a szünet csak 27-én kezdődik és 30-ig tart. Ugyanakkor az első tanítási nap január 2-a. A szünet tehát csak négynapos az iskola mégis 12 napig van zárva.

A másodfokú bíróság az alperes részítélet kiegészítése iránti kérelme tárgyában 29. sorszám alatt kiegészítő részítéletet hozott. Ebben a 21. számú részítéletét a kapcsolattartás tárgyában akként egészítette ki, hogy a felperes köteles a Zsombor Miklós és a Csongor János utónevű gyermekeket minden év december 23-án 18 órára visszavinni az alpereshez és jogosult december 26-án reggel 9 órakor átvenni a gyermekeit időszakos kapcsolattartásra. Ezt meghaladóan az alperes részítélet kiegészítése iránti kérelmét elutasította.

A kiegészítő részítélet értelmében helyesen hivatkozott az alperes a beadványában arra, miszerint hiányos a másodfokú bíróság döntése atekintetben, hogy a szünidő első felében mikor kell a kiskorú gyermekeket átadni. Ezért a másodfokú bíróság a Pp. 225. §-ának (3) bekezdése alapján a részítélet kiegészítéséről rendelkezett az alperes kérelmével egyezően, figyelemmel arra, hogy a felperes az alperes kérelmét e vonatkozásban nem ellenezte.

A fentieket meghaladóan azonban a másodfokú bíróság az alperesnek a részítélet kiegészítése iránti kérelmét nem találta alaposnak. A Legfelsőbb Bíróság ugyanis számos eseti döntésében mutatott rá arra, hogy azokról a kérdésekről, amelyekről a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet, tehát a Gyer. egyértelmű eligazítást nyújt, a határozatnak nem kell rendelkeznie. A Gyer. 27. §-ának (5)

bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy nincs helye folyamatos kapcsolattartásnak

a) az időszakos kapcsolattartás ideje alatt,

b) a gyermeket gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam alatt, amelynek mértéke

ba) a kapcsolattartásra jogosultat a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat szerint megillető időszakos kapcsolattartás időtartamát,

bb) ha a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat nem rendelkezik a kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás időtartamáról, a két hetet nem haladhatja meg.

A fentiekből a másodfokú bíróság szerint az következik, hogy azokban a szünetekben, amelyek felére terjed a felperesnek az időszakos kapcsolattartási joga, folyamatos kapcsolattartással nem élhet, mivel a szünetek másik felét a gyermeket gondozó alperes jogosult a gyermekkel eltölteni.

A másodfokú bíróság azt is megjegyezte, hogy a szülők együttműködési kötelezettségének a hiánya nem eredményezheti a kapcsolattartás szabályozásának túl bonyolítását és minden esetlegesen felmerülhető nézetkülönbségnek a bíróság rendelkezésével történő kizárását.

Figyelemmel arra, hogy a másodfokú bíróság kiegészítő részítéletében az alperes kiegészítő részítélet meghozatala iránti kérelmének csak részben adott helyt, az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, melyben ismételten kérte annak a részítéletben történő rögzítését, miszerint a felperes folyamatos kapcsolattartáshoz való joga az iskolai zárva tartások tartama alatt szünetel, tekintettel arra, hogy az alperest a gyermekeivel történő zavartalan nyaralás ugyanúgy megilleti, mint az apát.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős részítéletnek a felperesi felülvizsgálati kérelemmel támadott részét illetően annak hatályban tartására irányult.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos, az alperesnek a másodfokú bíróság 21. sorszámú részítéletére vonatkozó felülvizsgálati, illetve 29. sorszámú kiegészítő részítéletére vonatkozó csatlakozó felülvizsgálati kérelme részben alapos.

#### 1) A kapcsolattartás kérdése

A Csjt. 92. §-ának (1) bekezdése szerint a gyermekétől különélő szülő joga és kötelessége, hogy gyermekével kapcsolatot tartson fenn, vele rendszeresen érintkezzen. A gyermeket nevelő szülő vagy

*más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.*

*A kapcsolattartás formáit (folyamatos, illetve időszakos), valamint lehetséges módozatait a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (Gyer.) 27-30. §-ai határozzák meg. Ugyanakkor - ahogyan arra a Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria számos eseti döntésében, így a BH 2012. évi 121. eseti döntésben is rámutatott - a Csjt. és a Gyer. a kapcsolattartásra vonatkozóan csak keretjogszabály, melyet - az érintettek egyezségének hiányában - a gyámhatóságnak, illetve a bíróságnak kell az eset összes körülményét mérlegelve, a kiskorú gyermek mindenek felett álló érdekét szem előtt tartva egyéniesítetten meghatározni. Peres eljárás esetén tehát a kapcsolattartás időtartamának, módjának, feltételeinek, a gyermek átadása átvétele helyének, stb. meghatározása a bírói mérlegelés körébe tartozó kérdés.*

*Ez történt jelen ügyben is, amikor a másodfokú bíróság 21. számú részítélete és 29. számú kiegészítő részítélete - az elsőfokú bíróság vonatkozó rendelkezéseit részben módosítva - az érintett gyermekek érdekeinek elsődlegessége mellett, ugyanakkor a peres felek körülményeit is körültekintően mérlegelve meghatározta a felperes és a gyermekek közötti kapcsolattartás szabályait, széles körű, differenciált lehetőséget biztosítva az apa és a gyermekek közötti együttlétre.*

*a) A felperesi felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben a másodfokú bíróság okszerű, kellően megindokolt magyarázatát adta annak (másodfokú részítélet 8. old.), hogy miért az alperes jogosult a húsvét első napját, valamint december 24-ét és 25-ét a gyermekekkel tölteni, illetve, hogy a páratlan heteken miért csak pénteken 16 órától illeti meg a felperest a kapcsolattartás joga. A másodfokú bíróság etekintetben - mérlegelési jogkörében - nem sértette meg a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat. A Csjt. 92. §-ának (1) bekezdésével, illetve a Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelvének VI. pontjával összhangban szabályozta a felperest megillető kapcsolattartás mértékét és időtartamát. A jogerős részítélet felülvizsgálatára tehát etekintetben nem volt jogszabályi lehetőség.*

*b) Az alperes 21. számú jogerős részítélet, illetve a 29. számú kiegészítő részítélet elleni felülvizsgálati, valamint az azt megerősítő csatlakozó felülvizsgálati kérelme ugyanakkor alapos a tekintetben, hogy indokolt a jogerős részítélet kiegészítése azzal, miszerint a felperest megillető nyári kapcsolattartás utolsó napját követő 28 napban az alperest folyamatos kapcsolattartás nem illeti meg.*

*Helyesen hivatkozott a másodfokú bíróság a 29. számú kiegészítő*

részítéletében arra, hogy főszabályként azokról a kérdésekről, amelyekről a Gyer. egyértelmű eligazítást nyújt, a bíróság határozatának nem kell rendelkeznie. Jelen esetben azonban az alperes által megfogalmazott kérdésre a Gyer. 27. §-a (1) bekezdésének b) pontja egyértelmű eligazítást nem nyújt, csupán a gyermeket gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időre vonatkozó rendező elvet fekteti le. Ezért a peres felek kiélezett, konfliktusos viszonyára is figyelemmel indokolt a részítéletben annak egyértelmű rögzítése, hogy az alperest a felperest megillető július 1. és július 28. közötti időszakos kapcsolattartást követően ugyancsak 28 napos zavartalan, folyamatos együttlét illeti meg a gyermekeivel, melynek időtartama alatt a felperest folyamatos kapcsolattartás nem illeti meg. Ennek rögzítése azért is indokolt, mivel a jogerős részítélet kimondja, hogy az időszakos kapcsolattartások időtartama alatt a folyamatos kapcsolattartás szünetel, noha a Gyer. erre vonatkozóan egyértelmű rendelkezést tartalmaz.

c) Nem alapos ugyanakkor az alperes felülvizsgálati (csatlakozó felülvizsgálati) kérelme ateckintetben, hogy a bíróság a felperes folyamatos kapcsolattartáshoz való jogát az iskolai zárva tartások tartama alatt szüneteltesse.

A Gyer. 27. §-a (4) bekezdése értelmében az időszakos kapcsolattartás magában foglalja a gyermekkel a tanítási szünetek ... időszakában való huzamos együttlétet. Ezért ezt a terminológiát használja az első-, illetve a másodfokú bíróság a kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezései során számos ponton. Ettől eltérő megfogalmazás ezért nem indokolt, különös tekintettel arra is, hogy a tanítási szünet időszakában az iskola - az oktatás szempontjából - értelemszerűen zárva tart.

## 2) A gyermektartásdíj mértéke

A Csjt. 69/A. §-ának (1) bekezdése szerint a szülő a saját szükséges tartásának rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami közös eltartásukra rendelkezésre áll.

A Csjt. 69/B. §-a értelmében a gyermektartásdíjról a szülők megegyezésének hiányában a bíróság dönt.

A Csjt. 69/C. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tartásdíj összegét gyermekeként általában a kötelezett jövedelmének 15-25 %-ában kell megállapítani. A gyermektartásdíj meghatározásánál figyelemmel kell lenni - többek között - a gyermek tényleges szükségleteire, mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyaira, valamint a szülők háztartásában eltartott más - saját, illetőleg mostoha - gyermekekre.

A Legfelsőbb Bíróság számos eseti döntésben és elvi határozatban

mutatott rá arra (BH 1996. 369., BH 1997. 78., EBH 2000. 318.), hogy a bevallott, illetve kimutatható jövedelem mellett a tartásdíj megállapítása során mérlegelési körbe kell vonni a kötelezett vagyoni körülményeit is.

Jelen esetben az elsőfokú bíróság igen széles körű bizonyítási eljárást folytatott le a felek jövedelmi vagyoni viszonyai, illetve a kiskorú gyermekek indokolt szükségletei feltárása érdekében. A rendelkezésre álló bizonyítékokból ugyanakkor a másodfokú bíróság vont le helyes következtetést arra vonatkozóan, hogy a felperes kimutatott és tényleges jövedelme nem áll összhangban, különös tekintettel arra is, hogy a felperes tulajdonában álló cég keretei között végzi fordítói tevékenységét, ennek folytán vállalkozásai fedezik a személyi, illetve rezsi kiadásait (másodfokú ítélet 5-7. old.). A felperes életvitelére vonatkozóan rendelkezésre álló peradatok is a kimutatottnál (bevallottnál) lényegesen magasabb jövedelemre utalnak.

Helyesen jutott tehát a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a gyermekek indokolt szükségletei és a felperes teljesítőképessége szükségessé, illetve indokoltá teszik a gyermekenkénti havi 35.000 forint tartásdíj megfizetését, figyelemmel az alperes részéről természetben nyújtott tartásra is. A másodfokú bíróság által megállapított gyermektartásdíj összege nem veszélyezteti a felperes, illetve a háztartásában nevelkedő Z. utónevű gyermek megélhetését sem.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős határozatot a részítéletének rendelkező része szerinti kiegészítéssel, a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem volt eredményes, az alperes felülvizsgálati (csatlakozó felülvizsgálati) kérelme ugyanakkor túlnyomó részt alapos volt, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a felperest kötelezte a Kúria az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére 1.180.000 forint felülvizsgálati eljárási pertárgyérték figyelembevételével. A per tárgyi költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére vonatkozó rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. november 5.

Dr. Kőrös András s.k. a tanács elnöke, Dr. Makai Katalin s.k. előadó bíró, dr. Gyengéné dr. Nagy Márta s.k. bíró

*A kiadmány hitelével:*

*tisztviselő*